Mjölkningshygien – spendoppningsmedel

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

På den här sidan hittar du vägledning till bestämmelserna om användningen av spendoppningsmedel.

Om lagstiftningen

- Avsnitt IX, kapitel I, del II B, punkt 1 i bilaga III till förordning (EG) nr 853/2004

Mjölkning skall utföras hygieniskt, varvid i synnerhet följande skall säkerställa

e) Att spendoppnings- eller spraymedel endast används efter godkännande eller registrering i enlighet med de förfaranden som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/8/EG av den 16 februari 1998 om utsläppande av biocidprodukter på marknaden.

Kontrollpunkt

Endast godkända eller registrerade spendoppnings- eller spraymedel får användas.

Vägledning (länsstyrelsernas mjölkchecklista punkt M10)

Kontrollera att endast godkända eller registrerade preparat används.

- Finns rutiner för vilka preparat som får användas?
- Följs rutinerna och är de ändamålsenliga?

Kontrollera att kraven uppfylls i verksamheten. Gör en sammantagen bedömning av iakttagelserna och avgör om rutinerna är tillräckliga och om de följs.

Desinficeringsmedel, spendoppningsmedel eller spray, används för att skydda, speciellt de efter mjölkningen öppna, spenkanalerna från bakterier och sporer som kan orsaka mastit eller kontaminera juvret mellan mjölkningar. Det finns preparat som är verksamma olika lång tid och kan kräva olika rengöring före mjölkning. Det är därför viktigt att preparatets bruksanvisning följs.

Desinficeringsmedel, spendoppning eller spray, bör inte användas direkt före mjölkning eftersom det då finns risk att mjölken kontamineras av kemikalier från medlet.

Det finns i lagstiftningen inget hinder från att använda spendoppningsmedel före mjölkningen, förutsatt att mjölken inte riskerar att kontamineras. Det finns olika varianter av spendoppningsmedel och mjölkproducenten måste ta reda på vilka risker som finns, följa anvisningarna om hur medlet ska användas och i övrig ha en sådan hygienisk hantering att risken för kontaminering av mjölken minimeras.

Aktiva substanser i spendoppningsmedel kan ingå i Livsmedelsverkets restsubstanskontroll. Det gäller framför allt de som räknas som läkemedel men det kan även inkludera biocider som innehåller substanser som kan utgöra en risk.

Kommentar

De nationella branschriktlinjer för hygienisk mjölkproduktion ger bland annat vägledning till mjölkproducenter om vilka preparat, som får användas och rekommendationer om användningen.

Hygienisk mjölkproduktion, Branschriktlinjer

Senast uppdaterad 26 februari 2026 Ansvarig grupp ROR_LH